

ПОНЯТТЯ СПАДКУВАННЯ. СПАДЩИНА Юсіфлі

Б.Т.о., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри цивільно -правових дисциплін ННПП НАВС *Залізняк В.А.*

Спадкове право як підгалузь цивільного права становить собою сукупність встановлених державою правових норм, які регламентують порядок та умови переходу майнових прав та обов'язків померлого громадянина до інших осіб.

Право спадкування тісно пов'язане з правом власності, оскільки спадкування є одним із найпоширеніших засобів набуття права власності і слугує охороні цього права.

Спадкове правонаступництво виникає після смерті особи, яку називають спадкодавцем, і встановлюється на користь спадкоємця.

Спадкоємці — це особи, які набувають право на спадщину, тобто фізичні особи, які є живими на час відкриття спадщини, а також особи, які були зачаті за життя спадкодавця і народилися після відкриття спадщини. Спадкоємцями можуть виступати юридичні особи, держава.

Спадкування становить універсальну правонаступність. Саме в спадкуванні яскраво виявляється така особливість універсального правонаступництва, як одночасність переходу до правонаступника всіх прав та обов'язків, які належали правопереднику.

Спадкування здійснюється на певних засадах. Серед принципів спадкового права слід назвати такі:

- 1) свобода волевиявлення спадкодавця і спадкоємця;
- 2) універсальність спадкового правонаступництва;
- 3) родинно-сімейний характер спадкування;
- 4) послідовність закликання до спадщини при спадкуванні за законом;
- 5) рівність спадкових часток при спадкуванні за законом;
- 6) державно-правовий захист непрацездатних родичів та членів сім'ї спадкодавця;

Спадщина — це майно, яке переходить в порядку спадкування. Спадщина складається із сукупності майнових прав та обов'язків померлого громадянина, які згідно з чинним законодавством можуть переходити у порядку спадкування до іншої особи. Іноді спадщину називають спадковою масою або спадковим майном.

До складу спадщини не належать:

- особисті немайнові права (честь, гідність, ділова репутація, право на участь у товариствах; членство в об'єднаннях тощо);
- права та обов'язки, нерозривно пов'язані із особою (обов'язок підприємця виконати роботу, право на отримання аліментів);
- права та обов'язки, спадкування яких не дозволяється законом (речі, на які поширюється особливий правовий режим, наприклад, морські кортики, які підлягають здачі в військ-комісаріати).

Спадщина складається, як правило, із права приватної власності померлого громадянина на різне майно (будинки, земельну ділянку, транспортні засоби, домашні речі).

Крім права приватної власності, до складу спадщини можуть належати й інші права померлого громадянина:

- право на одержання сум заробітної плати, пенсії, стипендії, аліментів, інших соціальних виплат, які належали спадкодавцеві, але не були отримані ним за життя;
- право на одержання страхових виплат, якщо в договорі страхування не був визначений вигодонабувач;
- право на відшкодування збитків, завданих спадкодавцю в договірних відносинах;
- право на стягнення неустойки та на відшкодування моральної шкоди, які були присуджені спадкодавцю за життя, та ін.

До спадкоємців переходять не лише права, а й обов'язки померлого: відшкодувати шкоду, яка була завдана спадкодавцем іншій особі; відшкодувати моральну шкоду, яка була присуджена за життя спадкодавця; повернути борги тощо.

Список використаних джерел:

- 1 Цивільний кодекс України: Коментар. Видання друге. — Х.: ТОВ «Одіссей», 2004. — С. 800.
- 2 Права человека. Процедура подачи и рассмотрения жалоб / Изложение фактов № 7. — Женева: ООН, 2002. - С. 12-15.
- 3 Цивільний кодекс України: Коментар. Видання друге. — Х.: ТОВ «Одіссей», 2004. — С.814.